

ніж середній заробіток за попередньою посадою за той самий період;

з) посада державного службовця, з якої його тимчасово переведено, зберігається за ним і не вважається вакантною. Призначення на цю посаду іншої особи є можливим тільки на період відсутності державного службовця, якого перевели.

Водночас слід звернути увагу на те, що абз. 4 ч. 5 ст. 32 Закону передбачає перелік осіб, для переведення яких за обставин, передбачених абз. 1 ч. 5 цієї статті, є необхідною їхня згода: а) вагітна жінка; б) державний службовець, який сам виховує дитину віком до 14 років або дитину-інваліда; в) державний службовець, який у встановленому порядку визнаний інвалідом. Цей перелік є вичерпним і не передбачає широкого тлумачення. При цьому цей пункт не визначає форми згоди державного службовця, що дає підстави вважати, що така згода може бути надана як у письмовій, так і в усній формі.

Слід звернути увагу на те, що саме ч. 6 ст. 32 Закону стосується такого поняття, як "ротація державних службовців". При цьому важливо зазначити, що, відповідно до цього Закону, відмінність між переведенням і ротацією полягає в такому:

а) переведення стосується державних службовців, які заміщують посади державної служби II, III, IV і V групи, а ротація - державних службовців, які заміщують посади державної служби I групи;

б) переведення є можливим для запобігання або ліквідації наслідків стихійного лиха, епідемій, епізоотій, виробничих аварій, а також інших обставин, які створили або можуть створити загрозу життю чи умовам життєдіяльності людини, а ротація - для періодичного планового переміщення державного службовця;

в) для переведення, як правило, потрібно згода державного службовця, а для ротації така згода не потрібна;

г) при переведенні за державним службовцем залишається його основна посада, при ротації - такого немає.

Отже, особливостями ротації є те, що: а) вона стосується державних службовців, які заміщують посади державної служби I групи; б) проводиться для періодичного планового переміщення державного службовця; в) згоди державного службовця не потрібно; д) державний службовець переміщується з однієї посади державної служби на іншу в межах однієї підгрупи посад; ж) державний службовець може переміщатися в інший державний орган і в іншу місцевість; з) переміщення державного службовця не обмежується конкретно визначеним строком.

Зарубіжний досвід законодавчого регулювання проходження публічної служби свідчить про те, що

переведення публічного службовця на іншу посаду є характерними для багатьох країн Західної Європи. Це зумовлено тим, що особливий публічний характер діяльності публічних службовців покладає на них обов'язок у разі потреби заміщення посади публічного службовця навіть без його згоди може бути переведений на цю посаду, і також в іншу місцевість. При цьому, безперечно, враховуються такі чинники, як сімейні та інші обставини. Частиною 3 статті 67 Кодексу цивільних службовців Греції при такому переводі враховуються: а) загальний стаж державного службовця на попередній службі; б) стаж служби у відповідній місцевості; в) сімейний статут; г) вік; д) перебування чоловіка або дружини державного службовця на державній службі; ж) місце народження державного службовця [7].

Література

1. Про державну службу: Закон України від 26.12.2011 р. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>

2. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>

3. Кодекс законів про працю України від // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>

4. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 07.04.2011 р. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>

5. Про надання державним службовцям службового житла, а також компенсації витрат на проживання та інших витрат у зв'язку з тимчасовим переведенням на іншу посаду державної служби до іншого населеного пункту: Постанова КМУ від 18.07.1012 р. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>

6. Порядок надання державним службовцям у зв'язку з тимчасовим переведенням на іншу посаду державної служби до іншого населеного пункту службового житла або компенсації витрат на проживання та інших витрат: Постанова КМУ від 18.07.1012 р. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua>

7. Кодекс цивільних службовців Греції // Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / за заг. ред. В.П. Тимошука, А.М. Школика. - К.: Конус-Ю, 2007. - 735 с. - С. 520-601.

Могил С.К.

*Кандидат юридичних наук, суддя Вищого господарського суду України
Надійшла до редакції: 03. 12. 2012*

УДК 343. 85: 344. 131. 4(479)(477)

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ ВТЕЧІ З МІСЦЯ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ АБО З-ПІД ВАРТИ

Некрасов О. О.

До ефективного й такого, що приводить до досягнення бажаних цілей процесу виконання кримінального покарання прагнуть усі держави. Вирішення цього завдання - одна з неодмінних умов успішної реалізації кримінальної та кримінально-виконавчої політики будь-якої країни. Однак названому процесу можуть перешкоджати різні обставини, що носять як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. В їх числі протидія осіб, до яких застосовано кримінальне покарання. Відповідно, © О.О. Некрасов, 2013

кримінальне законодавство всіх держав містить норми про відповідальність за такі посягання.

Теоретичне підґрунтя дослідження питань кримінальної відповідальності за втечу з місця позбавлення волі або з-під варті склали роботи відомих вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема Ю.М. Антоняна, Ю.В. Бауліна, О.М. Бандурки, І.Г. Богатирьова, В.В. Василевича, В.Б. Васильця, В.В. Голіни, О.М. Джужі, В.М. Дрьоміна, Т.А. Денисової, В.П. Ємельянова, З.В. Журавської,

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**

А.Ф. Зелінського, О.Г. Кальмана, В.Є. Квашиса, О.Г. Колба, О.М. Костенка, Л.Г. Крахмальника, О.М. Литвинова, О.М. Литвака, С.Ю. Лукашевича, М.І. Мельника, П.П. Михайленка, С.С. Мірошніченка, В.О. Навроцького, В.І. Осадчого, М.І. Панова, М.С. Пузирьова, В.К. Сауляка, В.В. Сташиса, Є.Л. Стрельцова, В.Я. Тація, В.П. Тихого, П.Л. Фріса, С.І. Халимона, Ю.С. Шемшученка, В.І. Шакуна, С.С. Яценка та ін. Відзначаючи безперечну значущість раніше проведених досліджень, разом з тим, представляється, що вони не вичерпують кола питань, що вимагають свого вирішення. Донині малодослідженим залишається питання порівняльно-правового аналізу зарубіжного досвіду кримінально-правової протидії втечі з місця позбавлення волі або з-під варті, що й зумовило формулювання мети цієї наукової публікації.

Ми переконані в тому, що аналіз об'єктивних і суб'єктивних ознак складу втечі з місця позбавлення волі або з-під варті був би не повним без розгляду законодавчої конструкції цього складу злочину в Модельному Кримінальному кодексі (КК) Співдружності Незалежних Держав (СНД) і кримінальних законах інших зарубіжних країн.

Модельний КК для держав-учасниць СНД являє собою рекомендаційний законодавчий акт. Він був прийнятий постановою Міжпарламентської Асамблеї держав-учасниць СНД у Санкт-Петербурзі 17 лютого 1996 р. На нашу думку, модель аналізованого виду злочинів, яка була запропонована в Модельному КК, найбільш оптимально (порівняно з іншими державами-учасницями СНД) прийнята саме українським законодавцем у КК України 2001 р.

Передусім, у Модельному КК були виділені злочини проти правосуддя в окрему главу [1, 37]. Переважна більшість держав прийняли цю рекомендацію (у КК України та Грузії виділені не глави, а відповідні розділи), тільки в КК Молдови відповідної глави немає. Законодавець Молдови відніс злочини проти правосуддя до посадових злочинів. Безпосередній об'єкт втечі з місць позбавлення волі або з-під варті в Модельному КК тісно пов'язаний із суспільними відносинами щодо притягнення до кримінальної відповідальності та виконання покарань, пов'язаних з позбавленням волі.

У Модельному КК містяться ст. 340 "Ухилення від відбування покарання у виді позбавлення волі" та ст. 341 "Втеча з місць позбавлення волі або з-під варті". Якщо кримінальна відповідальність за втечу з місць позбавлення волі встановлена в кодексах всіх держав, то відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді позбавлення волі не передбачена тільки в КК Узбекистану.

Диспозиція частини 1 ст. 341 Модельного КК визначена як "втеча з місць позбавлення волі або з-під варті, вчинена особою, яка відбуває покарання або перебуває в попередньому ув'язненні". У ній визначено 2 варіанти об'єктивної сторони втечі: з місць позбавлення волі або з-під варті. Немає втечі з-під арешту, хоча арешт як вид покарання встановлений і в Модельному КК (ст. 55) і в більшості кодексів країн СНД, за винятком КК Молдови та КК Туркменістану. Таке визначення об'єктивної сторони втечі видається більш доцільним. Варіант втечі з-під арешту, окрім КК України, присутній лише в КК РФ, КК Білорусі та КК Казахстану. Більшість законодавців країн СНД прийняли конструкцію об'єктивної сторони Модельного КК. Склад злочину визначений як формальний, і злочин вважається закінченим з моменту вчинення втечі. У жодному КК країн СНД не передбачені

суспільно небезпечні наслідки й причинно-наслідковий зв'язок між діянням і наслідками. Діяння тут є тільки такою дією, яка носить яскраво виражений вольовий характер. Аналізований нами злочин визначено як злочин середньої тяжкості (без кваліфікуючих ознак, наявність яких, наприклад, в Україні відносить втечу вже до тяжкого злочину).

Суб'єктивна сторона представлена виною у формі прямого умислу. Ні мотив, ні мета не визначені в законодавчій конструкції і не є обов'язковими ознаками суб'єктивної сторони. Втеча - це склад злочину зі спеціальним суб'єктом. Ним є засуджений до позбавлення волі або особа, щодо якої застосовано запобіжний захід у виді взяття під варту.

У частині 2 ст. 341 Модельного КК СНД у якості кваліфікуючих ознак злочину визначені такі, як: 1) вчинення групою осіб за попередньою змовою, 2) із застосуванням насильства, небезпечного для життя чи здоров'я інших осіб, або з погрозою застосування такого насильства; 3) із застосуванням зброї або предметів, використовуваних як зброя. Більшість законодавців країн СНД прийняли зазначені ознаки як кваліфікуючі обставини, але поряд з ними в КК деяких держав виділяються й інші: повторність (КК Туркменістану); спосіб втечі - шляхом підкопу, а також з пошкодженням інженерно-технічних засобів охорони (КК України); із заподіянням легкого або середньої тяжкості тілесного ушкодження; вчинена особливо небезпечним рецидивістом (КК Узбекистану); вчинена організованою групою (КК Росії). Рекомендовано визнавати ці злочини тяжкими.

У Модельному КК не закладено підставу звільнення від кримінальної відповідальності, але ряд кодексів містять такі підстави в примітках до відповідних статей. Так, у примітці до ст. 336 КК Киргизстану визначено, що особа, яка добровільно повернулася в триденний строк з моменту вчинення втечі вперше в місця позбавлення волі або під варту, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона не вчинила нового злочину і якщо втеча не була поєднана з діяннями, передбаченими в частині 2 цієї статті.

У примітці до ст. 358 КК Казахстану визначено такі умови звільнення від кримінальної відповідальності: по-перше, добровільне повернення в семиденний строк з моменту вчинення втечі; по-друге, невчинення після втечі іншого нового злочину; по-третє, відсутність кваліфікуючих обставин втечі. За наявності цих ознак особа також, безумовно, звільняється від кримінальної відповідальності.

У примітці до ст. 365 КК Таджикистану питання про звільнення від кримінальної відповідальності віддається на розсуд органів слідства та суду: "...особа може бути звільнена...". В якості умов звільнення законодавець називає добровільне повернення в триденний строк у місця позбавлення волі, під арешт або під варту.

На нашу думку, наявність такої підстави звільнення від кримінальної відповідальності має позитивне кримінологічне значення не тільки в плані припинення й запобігання втечі, а й інших злочинів.

Поряд з кримінальною відповідальністю за втечу з місця позбавлення волі або з-під варті в ст. 340 Модельного КК встановлено відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді позбавлення волі. Диспозиція сформульована таким чином: ухилення особи, засудженої до позбавлення волі, якій дозволено короткочасний виїзд за межі місць позбавлення волі або надано

відстрочку виконання вироку, від відбування покарання після закінчення терміну виїзду чи відстрочки.

Перелічені основні елементи складу злочину відтворені у всіх КК країн СНД, за винятком КК Республіки Узбекистан.

Ми поділяємо точку зору російської дослідниці Л.В. Лобанової про доцільність введення законодавцем у примітці до статті, яка передбачає відповідальність за втечу (у Росії це ст. 313 КК РФ), підстави звільнення від кримінальної відповідальності [2, 268]. Примітку пропонуємо дати в такій редакції: *“Примітка. Особа, яка добровільно повернулася в триденний строк з моменту вчинення втечі вперше в місця позбавлення волі або місця тримання під вартою, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона не вчинила нового злочину, і втеча не була поєднана з діями, передбаченими частиною другою цієї статті”*.

Наприклад, аналогічний підхід спостерігається в кримінальному законодавстві ряду європейських держав. У КК республіки Польща 2001 року в розділі “Злочини проти правосуддя” законодавцем встановлено відповідальність за втечу з місця позбавлення волі в § 1 ст. 242 [3, 170]. Безпосереднім об’єктом злочину є інтереси правосуддя у сфері кримінально-правових відносин. Об’єктивна сторона полягає в добровільному незаконному самозвільненні засудженого до позбавлення волі на підставі рішення суду або іншого державного органу. Будь-яких наслідків законодавець не передбачає. Форма вини виражена умислом, мотив і мета законодавцем не визначаються. Це склад злочину зі спеціальним суб’єктом. Ним є засуджений до позбавлення волі.

У § 2 статті 242 КК Польщі законодавець встановив кримінальну відповідальність за ухилення від відбування позбавлення волі. Об’єктивна сторона виражена в неповерненні до пенітенціарної установи або місця попереднього ув’язнення засудженого, якому було надано тимчасовий дозвіл покинути установу. У § 3 цієї статті законодавцем визначено підставу звільнення від кримінальної відповідальності: якщо засуджений протягом трьох днів після закінчення встановленого терміну повертається до пенітенціарної установи.

Втеча з місця позбавлення волі віднесена законодавцем до менш тяжких злочинів, тому що в якості видів покарань встановлені: штраф, обмеження волі або позбавлення волі на строк до двох років. Відповідальність за ухилення від відбування позбавлення волі визначена більш м’яка: штраф, обмеження волі або позбавлення волі на строк до одного року.

В якості кваліфікуючих ознак законодавцем передбачені в § 4 зазначеної статті такі: змова з іншими особами, використання насильства чи погроз його застосування або заподіяння шкоди місцям ув’язнення. Навіть цей злочин за категорією є менш тяжким.

У статті 243 КК Польщі встановлено кримінальну відповідальність за звільнення засудженого до позбавлення волі або сприяння у втечі. Це також менш тяжкий злочин. Отже, законодавець Польщі закріпив кримінальну відповідальність як за втечу, сприяння втечі іншими особами, так і за ухилення від відбування покарання у виді позбавлення волі.

Дещо відрізняється від традиційного підхід законодавця Австрії. У КК Австрії 1974 р. у розділі 21 “Злочинні діяння проти правосуддя” встановлено кримінальну відповідальність за звільнення ув’язнених у § 300 [4, 122].

Безпосереднім об’єктом цього злочину є цілі та

завдання правосуддя у сфері кримінально-правових відносин. Об’єктивна сторона полягає у звільненні ув’язненого, який тримається під вартою на підставі рішення або постанови суду чи адміністративного органу, схилання його до втечі або надання в цьому допомоги. Суб’єктивна сторона полягає в умисній формі вини, при цьому мотив і мета значення для кваліфікації не мають. Суб’єкт загальний: це може бути будь-яка особа, за винятком ув’язненого. Так, в абзаці 2 § 300 законодавець вказує, що ув’язнений, який схиляє іншу особу до того, щоб вона звільнила його або надала допомогу при втечі, не підлягає відповідальності відповідно до абзацу першого. Цей злочин, по суті, є спеціальною нормою по відношенню до злочину, встановленому в § 299 “Приховування”. Об’єктивна сторона приховування виражена в наданні допомоги іншій особі, яка вчинила заборонене під загрозою покарання діяння, повністю або частково ухилилася від відбування покарання. Санкції цих двох злочинів повністю збігаються: позбавлення волі до двох років або грошовий штраф у розмірі до 360 денних ставок. Звільнення ув’язнених є спеціальним випадком приховування. Незважаючи на те, що кримінальна відповідальність за втечу засудженого в КК Австрії не встановлена, наявність загальної та спеціальної норми підкреслює розуміння законодавцем необхідності захисту кримінально-правовими засобами цілей і завдань правосуддя.

У КК Іспанії 1995 року в розділі 20 “Злочини проти судової влади” міститься глава 8 “Про порушення вироку”, де в ст. 468 визначено кримінальну відповідальність за порушення свого вироку, заходу безпеки, ув’язнення, запобіжного заходу поведінки або нагляду [5, 146]. Наявність цієї норми не тільки дуже важлива в цьому розділі, а й багато в чому визначає законодавчий підхід загалом. Така норма є досить рідкісною для кримінального законодавства європейських держав. Санкції статті 468 законодавець визначає так: тюремне ув’язнення на строк від 6 місяців до 1 року, якщо особі була призначена міра позбавлення волі, або штраф на суму від 12 до 24 місячних заробітних плат у всіх інших випадках. Покладення обов’язку виконання вироку на самого засудженого видається цілком виправданим у світлі змісту принципу поділу влади та незалежності судової влади.

У статті 469 встановлена спеціальна норма по відношенню до ст. 468. Злочином визнається вчинення втечі з місць ув’язнення із застосуванням насильства або залякуванням людей або участь у заколоті. Безпосереднім об’єктом у цьому злочині є цілі та завдання правосуддя у сфері кримінально-правових відносин. Додатковим об’єктом може виступати тілесна недоторканність, здоров’я персоналу пенітенціарних установ або порядок у цих установах. Об’єктивна сторона злочину виражається у втечі з місць ув’язнення із застосуванням насильства чи погрози його застосування або вчиненням дій, що дезорганізують діяльність пенітенціарних установ. Суб’єктивна сторона може бути виражена тільки у формі прямого умислу. При цьому мотив і мета значення для кваліфікації не мають. Суб’єкт злочину спеціальний - засуджений до позбавлення волі або особа, яку взято під варту. Аналіз цих двох норм дає можливість зробити висновок про те, що в разі вчинення ненасильницької втечі кримінальна відповідальність має наступати не за ст. 469, а за ст. 468. Законодавцем, по суті, посилено кримінальну відповідальність за насильницьку втечу. Санкція статті 469 містить тільки один вид покарання

- тюремне ув'язнення на строк від 6 місяців до 6 років.

У статті 470 встановлено кримінальну відповідальність приватних осіб, які здійснювали підготовку втечі засудженого, ув'язненого чи затриманого з місця його тримання або під час його перевезення. У частині 2 ст. 470 передбачено відповідальність за ті самі діяння із застосуванням насильства чи погрозою його застосування, а також підкупом. У частині 3 ст. 470 пом'якшено відповідальність для близьких родичів засудженого, ув'язненого або затриманого. А в статті 471 встановлено підвищену відповідальність для посадових осіб і державних службовців, відповідальних за перевезення або охорону засудженого, ув'язненого або затриманого, за підготовку втечі або сприяння їй.

Отже, у КК Іспанії ми спостерігаємо дуже чітку систему норм (викладених у самостійній главі), яка встановлює кримінальну відповідальність за втечу як самих засуджених, ув'язнених і затриманих, так і за сприяння втечі їх близьких родичів, приватних осіб і державних службовців.

Отже, порівняльний аналіз законодавчої конструкції втечі з місця позбавлення волі або з-під варти в Модельному КК, у КК країн СНД і ряду європейських держав дав можливість дійти таких висновків.

1. Установлення кримінальної відповідальності за втечу з місця позбавлення волі або з-під варти є об'єктивною необхідністю для законодавця правової держави з метою забезпечення належного кримінально-правового захисту цілей і завдань правосуддя у сфері кримінально-правових відносин.

2. Для досягнення мети загальної та спеціальної превенції доцільно запропонувати законодавцеві передбачи-

ти підставу звільнення від кримінальної відповідальності за втечу. Це робить більшість законодавців європейських держав і країн СНД.

Література

1. Лозовицкая Г.П. Общий сравнительно-правовой комментарий и сравнительные таблицы уголовных кодексов государств-участников содружества независимых государств (СНГ): в 2-х ч. / Г.П. Лозовицкая; ред. П.Г. Пономарев. - Саратов: Изд-во Саратовской гос. акад. Права, 2002. - Ч. 2. - 682 с.

2. Лобанова Л.В. Преступления против правосудия: проблемы классификации посягательств, регламентации и дифференциации ответственности: дисс. ... доктора юрид. наук: 12.00.08 / Лобанова Любовь Валентиновна. - Казань, 2000. - 305 с.

3. Уголовный кодекс Республики Польша. С изменениями и дополнениями на 1 августа 2001 г.: перевод с польского / науч. ред.: Н.Ф. Кузнецова, А.И. Лукашов (вступ. ст.); пер.: Д.А. Барилевич; вступ. ст.: Э.А. Саркисова - СПб.: Юрид. центр Пресс, 2001. - 234 с.

4. Уголовный кодекс Австрии / пер. с нем. и предисл. к.ю.н. А.В. Серебренниковой. - М.: Зерцало. - 2001. - 144 с.

5. Уголовный кодекс Испании / под ред. и с предисл.: Н.Ф. Кузнецова, Ф.М. Решетников; пер.: В.П. Зырянова, Л.Г. Шнайдер - М.: Зерцало, 1998. - 218 с.

Некрасов О.О.

здобувач кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Надійшла до редакції: 25. 12. 2012

УДК 325. 1

МІГРАЦІЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ

Сівер А. С.

Міжнародні міграції населення, що активізувалися як у світі, так і в Україні, потребують постійного моніторингу й аналізу, чіткого державного управління. На міжнародному рівні формується багатостороння система їх регулювання, тому стратегічний курс України на інтеграцію в європейські структури вимагає, з одного боку, щонайширшого залучення до неї, а з другого, - імплементації спільно напрацьованих підходів. Разом з тим, повноцінне включення в міжнародну систему регулювання міграційних процесів можливе лише за умови достатнього розвитку управління міграціями на національному рівні.

Дослідження теоретичних і практичних аспектів управління зовнішніми міграціями зумовлене також гострою міграційних проблем, що стоять перед Україною. Перед тим відокремлена від світу країна долучилася до світових міграційних процесів у період їх значної активізації, до того ж за умов, коли відповідна система регулювання, як і багато інших елементів державного організму, не існувала. У добу розпаду СРСР прийшли в рух людські маси, які штучно утримувалися колишнім режимом, зокрема репресовані та депортовані народи, відбувалися масові переміщення населення, нерідко вимушеного характеру, що значно ускладнювало їх регулювання. Шукати шляхи управління міграціями доводилося в умовах перехідного періоду, економічних труднощів, які, крім іншого, спричинили значну еконо-

мічну еміграцію з України.

Деякі питання удосконалення правових і організаційних основ діяльності у сфері міграції досліджувалися в наукових працях західних дослідників цієї проблематики: Т. Хаммара, Г. Вербунта, Д. Коста-Ласку, Г. Венден-Дідьє; російських вчених: О. Арбузкіна, М. Богуславського, М. Вокуєва, О. Воробйової, Н. Гулієва, Ж. Зайончковської, В. Іонцева, А. Михайлова, В. Моїсеєнка, Г. Морозової, Г. Попова, Л. Рибаківського, І. Сізова, Б. Хорєва та ін., а також цілої низки вітчизняних авторів: С. Бритченко, І. Вайнагія, О. Малиновської, В. Новіка, Н. Нижник, О. Піскуна, С. Пирожкова, І. Прибиткової, С. Ратушного, Ю. Римаренка, О. Хомри, П. Чалого, М. Шульги.

Важливість наукового аналізу державного управління міграціями пов'язана ще й з тим, що їх оптимізація є суттєвим резервом економічного й соціального розвитку держави, особливо з огляду на ускладнення проблем відтворення населення та демографічну кризу.

У сучасному світі активно почали розвиватися процеси територіального переміщення населення. Це потрібно, насамперед, для їх правового регулювання з метою забезпечення державної й загальної безпеки, вирішення соціально-економічних проблем сучасного суспільства. Суспільні відносини постійно розвиваються й змінюються, а у сфері регулювання міграційних процесів у сучасному світі, які представляють собою об'єктивне явище,